

2567

1
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

En gång skulle fan ta en bonde. Fan; "Nu skall du följa med mig." Bonden: "Nej det vill jag inte ännu." Fan: "Kan du ge mig tre frågor, som jag ej kan besvara ska ja ej ta dig idag." Bonden: "Ja det kan jag, kan du ge mig allt silver och guld i världen?" Fan: "Ja det kan jag." Bonden: "Kan du ge mig allt brännvin i världen?" Fan; "Ja det kan jag." Bonden: "Kan du ge mig en sup till?" Men då blev fan *arg* och gick.

2567

2

AMNE
SÄNDT
1911

En bonde och hans kvinna kom i ett ärende till prästen.

Under samtalet sade prästen: "Ja, Andersbörjar bli bra gammal nu."

Bonden: "Ja, jag är gammal som fan." Kvinnan som stod bakom mannen: "Och jag är två år äldre."

K n u t s g u b b e n .

Denna sed håller i ännu i Raflunda. Knutsafton har man i ordninggjort en liten knuta, på en "rabbas" storlek och söker kasta in den till någon i förstugan. Kan man i tid upptäcka och fasttaga inkastaren skall denna trakteras med brännvin. Sedan söker innehavaren av knuten att kasta den in på något ställe, o.s. v. Ibland är det en vanlig liten knuta, men ibland har man gjort ett människohuvud af den med skägg. Hästtagel användes som skägg, så att det skall likna en gammal gubbe. På knutan hade man fästat en papperslapp med roliga rim. "Ger ni mig en sup, säger jag tack, Får jag ingen sup är ni ett djäfla snålpack."

2567

Kristi himmelfärds eldar.

Kristi himmelfärds afton var det brukligt att på backarne tända Kristi himmelfärds eldar. Denna sed håller man på med ännu. Mitt för Raflunda prästgård å andra sidan vägen är en ätthög kallad Smedjebacken. På denna backe kunde män stå och räkna ända till tjugo Kristi himmelfärds eldar. Icke endast Raflunda utan även angränsande socknar socknar fortsatte att på detta sätt fira denna högtid. Man sluter sig i gruppen och var och en medlem i gruppen drar sitt strå till bålet,

*p. a.
(M.L.)*

Felix gubben.

Denna sed håller i ännu i Raflunda. Dagen efter Knut heter Felix Denna sed är lik Knutsgubben med den skillnaden att man klär ut en större människa. Man spikar ihop käppar ~~Folk~~ stomme. Sedan kläder man den som en vanlig trasig luffare och sätter den vid en dörr som går inåt. När husfolket öppnar dörren faller Felixgubben in på dem. Man surrar halmviskor omkring stommen först och sedan trasiga skor och kläder och huvudbonad. Kan man få fast i den som sätter gubben uppåt dörren blir traktering och Felixgubben föres till nästa ställe o.s.v. Äfven på Felixgubben har man fäst en papperslapp med ett roligt rim: "Nu är det jul igen, Å far ä full igen, Å alla ongana skrigja." Det berättas att en gång hade drängar hängt en Felixgubbe i ett träd nära vägen i Raflunda by. Någon kom till att se detta. Denne berättade att en man hängt sig i ett träd. Ingen ville gå dit. De sände bud efter Länsmannen och denne kom

FOLKMINNESARKIV
med handräkning. Först då Länsmannen kom till platsen såg man att
det var en Felix-gubbe.

2567

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

A: 7

V a r u l v e n .

Gamle smedmästare Kastberg var hållen för att vara vorul. Han bodde vid tiden för sin död, å Häckenfelt i Slimminge socken.

Omkring 1869 var han smed vid Ågerups Gård i Bläntarp. Mina föräldrar bodde i Risåkra i Bläntarp. När moårr va me min minste bror, skulle hon en dag gå till Lerhultsgårdarne och gick snett över moarna. Vid en gångstig stod smed Kastberg. Mor blev rädd, men som han då ej var i en voruls skepnad, gick hon förbi honom. Han glodde skarpt på henne. Om kvällen innan hon skulle lägga sig, gick hon ut. Såsnart hon öppna förstugudörren högg vorulen fast i kjorteln. Hon slog dörren igen så att kjorteln kom mellan dörren och skrek. Far to en pryl och ga honom rapp på rapp och följde

2567

honom långt. Sedan våga mör ej gå ut om kvällarna. De sågo ej
vorulen mera, men trodde det var smed Kastberg. Han var alltid så
riven i ansiktet. Han ligger begravnen i Slimminge.

8

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2567

LUDVIG UNIVERSITETENS
FOLKMINNESARKIV

U:a

R ö j t .

Min mor, född 1822, har gått röjt vid Ågerups
gård i Bläntarp. Pigorna skulle vara i ladan kl. 4 f.m. och gödsla
i lan. De rulla ut gödseln i rullebör. Sedan hade de annat arbete på
dagen. "Pigor som hade fästman slapp lindrigt undan." De gödsla för
fästmön."

2567

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

A:f

En skräddare och spelman från Häckenfelt,
Bläntarp, kom för ellias-strogen i Skönabecks skog, vester om vägen,
i Slimminge socken, det var visst vid "poggeholed", som ansågs vimla
av spöken. När Ola Krych för omkring 50 år sedan fick höra spelet ~~sk~~
ställde han sig att spela. och kunde ej sluta. Den ene strängen small
av efter den andre, men den siste höll. Sällskapet måste skära av strän-
ängen. Då först kunde han sluta.

Sh

ALLMÖNSSAMFUNDET
BOKFÖRLAGET

2567

Agnes B. M. Ujst 11
Shungs

E l l a s t r å g e n .
? - - - - -

Om någon som hört Ella strågen spela en
torsdag, hängde sin fiol å brovalvet vid Skottabron, Skönabäck,
och fredagsmorgonen gick för att hämta den, fann han där tio lika-
dana fioler; om man då tog rätt och tog sin egen fiol, kunde man
sedan spela lika fint som Ella-strågen.

2567

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

A: f

Elvastrågen.

Kantor Blennov i Söfde berättar för 40 eller 50 år sen, att han gick och lärde spela för en präst i Slimminge, Lundberg. En natt gick han från Slimminge till färdädrahemmet i Hommeryd, Bläntarp, och då han kom mittför Bläckarp, spelade Näcken i en torvgrav nära vägen. Det var en sådan fin musik, att han aldrig hört dess like. Han hade lust att stanna och lyssna, men modern hade varnat honom och sagt, att om han fick höra Necken eller Elvastrågen, skulle han ej stanna och lyssna, ty då gick det honom galet, och därför fortsatte han. Innan han hörde Necken, tyckte han, att klockorna ringde i Slimminge kyrka och höll på att gå omigen, men snart fick han klart för sig, att ljudet kom från torvmossen.

2567

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

Aie

Skogsnuan.

På ett bondställe höll de på att elda ugnen för bakning då skogsnuan kom in och stod och värmdes sig vid ugnen. Hon stod i vägen för mannen som skulle elda ugnen. Mannen blev ond på henne och tog brånastenen som han rörde i ugnen med och brände henne. Skogsnuan skrek: "Vad heter du?" Mannen: "Ja hidder ja sel." men då skogsnuan skrek, kom skaumannen. Skaumannen frågade: "Vem har bränt dig?" Skausnuan: "Ja sel." Skaumannen: "Sel gjort e vel gjort, om di e allri så illa!"

Berättat av Anders Persson född omkr. 1805 i Ruskan, Söfvestad.

2567

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNEARKIV

14

A: 0

En kvinna var så "farli me arbej" (flitig) så hon satt och spant om söndan. Om natten kom en vålnad som ett lik i liksvepning och ställde sig vid sängen och sade: "Får jag hjälpa di å spingja blår?" Men efter den dan spann hon ej mer om söndagarne.

Berättat av Per Olsson i Söfvestad.

LUNDS UNIVERSITET
FOLKHELSÖREKIV

2567

u: i 15

L ö r d a g e n .

Lördagskvällen var det olämpligt att spinna.

Då helgen vid solnedgången ringdes in, tog en och annan bonde till mössan och lyfte litt i den och såg för ett ögonblick andäktig ut.

Kvinnorna gjorde då håret i ordning och pigorna brukade smörja in flätorna med svinafitt, "för att kämmen skulle glida lättare".

Berättat av Per Olsson i Söfvestad.